

مقدمه

حرم‌های مطهر ائمه معصومین (ع) از دیرباز، همواره مورد توجه و عنایت مسلمانان و به‌ویژه شیعیان جهان بوده‌اند. این بقاع متبرکه، به‌عنوان نگین‌های تابناک جهان اسلام و قبله‌گاه دل‌های عاشقان و شیفتگان مکتب نورانی اهل بیت (ع)، در طول تاریخ با فراز و نشیب‌های بسیاری همراه شده‌اند و بارها مورد هجوم و تخریب دشمنان قرار گرفته‌اند. با این حال، عشق و ارادت شیعیان به خاندان رسالت، باعث شده است تا این اماکن مقدس، پس از چندی دوباره مرمت، بازسازی و احیا شوند. بی‌تردید تداوم و تعالی این مجاهدت خالصانه و نیز مقابله با تحریفات دشمنان خدا و اهل بیت علیهم السلام در جنگ رسانه‌ای، نیازمند فرهنگ‌سازی و جامعه‌پذیری در پرتو تبیین صحیح و عالمانه آن برای آحاد مردم بخصوص نسل جوان امروز است. همایش بین‌المللی «ساخت، توسعه و بازسازی عتبات در گذر تاریخ» با هدف بررسی و تبیین ابعاد مختلف این موضوع، از منظر تاریخی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و هنری برگزار می‌شود. این همایش فرصتی ارزشمند برای تبادل آرا و نظرات پژوهشگران، هنرمندان، خادمان عتبات عالیات و عموم علاقه‌مندان به تاریخ، هنر و فرهنگ اسلام ناب محمدی (ص) و تجربه سفری معنوی و پر بار در دل تاریخ و تمدن شکوهمند اسلامی را فراهم آورد. امید که بتوانیم در ترویج فرهنگ زیارت و بازسازی اماکن مقدسه و نیز تعمیق باورهای دینی و مذهبی گامی مؤثر برداریم.

چشم‌انداز و اهداف:

- تعمیق شناخت و آگاهی از تاریخ و فرهنگ عتبات عالیات
- تقویت همبستگی و وحدت میان مسلمانان جهان
- ترویج فرهنگ زیارت و ارادت به اهل بیت (ع)
- تبیین دستاوردها و چالش‌ها در زمینه بازسازی و مرمت بناهای تاریخی
- بررسی تحولات تمدنی جهان اسلام با محوریت عتبات عالیات
- تبادل نظر و اندیشه میان پژوهشگران و متخصصان حوزه تاریخ، معماری، هنر و فرهنگ اسلامی

محورهای همایش:

سیاسی - اجتماعی:

- تاریخچه و قدمت عتبات عالیات از نخستین بناها تا دوران معاصر در آینه اسناد و مدارک
- نقش حکومت‌ها و کارگزاران جهان اسلام، سلاطین و پادشاهان، در عمران، توسعه و اداره عتبات در طول تاریخ
- جایگاه مقاومت اسلامی، مدافعان حرم و سیاست‌های منطقه‌ای در حراست از عتبات عالیات و هویت شیعی
- مردم‌شناسی و مردم‌نگاری با تکیه بر جایگاه خیرین، موقوفات، نذورات، آداب و رسوم در توسعه عتبات
- پیاده‌روی اربعین، موبک داری و تأثیرات کمی و کیفی آن بر توسعه و بازسازی عتبات عالیات

فرهنگی - هنری:

- نقش ملل اسلامی در تحولات فکری و فرهنگی، انتشار کتب و مجلات در عتبات
- جایگاه علما و مراجع دینی در توانمندسازی حوزه‌ها، احیای علوم اسلامی و ترویج فرهنگ زیارت در عتبات

دانشگاه اصفهان
University of Isfahan

— سیر تحول معماری و هنر اسلامی، تکنیک‌ها، مصالح و فناوری‌های مورداستفاده در فرآیند بازسازی، مرمت و توسعه عتبات عالیات

— نقش هنرمندان و بازتاب رسانه‌ای فعالیت‌های انجام شده در زمینه مرمت و توسعه عتبات عالیات

— میراث ملموس و ناملموس عتبات عالیات در آینه موزه‌ها، نسخ خطی، شعر، ادبیات، صنایع دستی و ...

اقتصادی:

— نقش اصناف، بازاریان، تجار و صنعتگران در توسعه و بازسازی عتبات

— تأثیر بازسازی و توسعه عتبات در رونق اقتصادی و توسعه گردشگری مذهبی

جوایز و امتیازات:

۱. چاپ مقالات برگزیده در مجلات علمی پژوهشی: فصلنامه علمی مطالعات تاریخی جهان اسلام، فصلنامه علمی پژوهش‌های تاریخی، فصلنامه علمی پژوهشنامه تاریخ اسلام، فصلنامه علمی تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی، دوفصلنامه علمی تاریخ نگری و تاریخ‌نگاری، فصلنامه علمی تاریخ اسلام و ایران، Islamic Inquiries, Journal of Contemporary Islamic Studies

۲. سفر به مشهد مقدس و عتبات عالیات: ۲۰ سفر زیارتی اهدایی ستاد بازسازی عتبات برای مقالات و نفرت برگزیده همایش

برنامه‌های علمی پیش از همایش:

برگزاری پیش‌همایش، در قالب سخنرانی و میزگردهای تخصصی توسط دانشگاه‌های اصفهان و فرهنگیان و سایر مؤسسات و پژوهشگاه‌ها به صورت حضوری و مجازی با ارائه پژوهشگران برتر ایران و عراق.

اعضای کمیته برگزاری همایش:

رئیس همایش: دکتر حسین هرسیج، استاد گروه علوم سیاسی و رئیس دانشگاه اصفهان

قائم‌مقام رئیس همایش: دکتر احمد عزیزخانی، استادیار گروه معارف اسلامی دانشگاه اصفهان

دبیر علمی: دکتر اصغر منتظرالقائم، استاد گروه تاریخ و ایران‌شناسی دانشگاه اصفهان

دبیر کمیته بین‌الملل: دکتر ماجد نجاریان، استادیار گروه علوم قرآن و حدیث جامعه المصطفی (ص) العالمية

اعضای کمیته بین‌الملل: دکتر محمد ابراهیم اخوان دردشتی / ایران، دکتر حسین النوری / عراق

مسئول دبیرخانه: متین سادات اصلاحی

اعضای کمیته علمی همایش:

دکتر اصغر منتظرالقائم (گروه تاریخ و ایران‌شناسی دانشگاه اصفهان)

دکتر اصغر قائدان (گروه تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی دانشگاه تهران)

دکتر شکرالله خاکزند (گروه تاریخ دانشگاه شیراز)

دکتر محمدعلی چلونگر (گروه تاریخ و ایران‌شناسی دانشگاه اصفهان)

دکتر علی اکبر جعفری (گروه تاریخ و ایران‌شناسی دانشگاه اصفهان)

دکتر موسی نجفی (گروه تمدن پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی)

دکتر عبدالحسین خسروپناه (گروه فلسفه پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی)

دکتر حمیدکنیری (پژوهشگر تشیع و موسس و رییس آی لوگوس اتریش)

دکتر عمارعبودی نصار (دانشگاه کوفه)

دانشگاه اصفهان
University of Isfahan

دکتر رسول جعفریان (گروه تاریخ دانشگاه تهران)
دکتر حسین عزیزی (گروه معارف اسلامی دانشگاه اصفهان)
دکتر محمدسعید نجاتی (گروه تاریخ و سیره پژوهشکده حج و زیارت)
دکتر احمدرضا خضری (گروه تاریخ و تمدن ملل اسلامی دانشگاه تهران)
دکتر محسن الویری (گروه تاریخ دانشگاه باقرالعلوم علیه السلام)
دکتر حمیدرضا مطهری (پژوهشکده تاریخ و سیره اهل بیت علیهم السلام قم)
دکتر عاشور حمود الساعدي (استاد تمام، معاون علمی رئیس دانشگاه الاسراء بغداد)
دکتر دلال عباس (استاد تمام و عضو هیئت علمی دانشگاه لبنان)
دکتر محسن القزوينی (استاد تمام، مؤسس و عضو هیئت علمی دانشگاه اهل البيت کربلا)
دکتر عبد الجلیل منشد خلف (استاد تمام و رئیس دانشگاه امام کاظم بغداد)
دکتر نجم عبد الحسين نجم (استاد تمام و معاون علمی دانشگاه کربلا)
دکتر نعمه دهش الطائی (استاد تمام و رئیس دانشکده علوم اسلامی دانشگاه بغداد)

نهادهای برگزارکننده و همکار:

دانشگاه اصفهان، ستاد بازسازی عتبات عالیات، دانشگاه فرهنگیان، عتبه علویه، حسینیه، عباسیه، کاظمیه، عسکریه، دانشگاه فردوسی مشهد، پژوهشکده حج و زیارت، بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی و ....

زبان همایش: فارسی، عربی، انگلیسی

جدول زمان بندی همایش:

مهلت ارسال چکیده: ۲۰ بهمن ۱۴۰۳

مهلت ارسال اصل مقالات: ۲۰ اسفند ۱۴۰۳

اعلام نتایج داوری: ۱۵ فروردین ۱۴۰۴

برگزاری همایش: ۱۵ و ۱۶ اردیبهشت ۱۴۰۴

قالب‌های فراخوان: چکیده مقاله، پوستر و سخنرانی، مقاله کامل، مجموعه مقالات، پایان نامه و رساله، آثار هنری

نحوه ثبت نام و ارسال آثار به همایش: وبگاه همایش به نشانی: <https://atabat.ui.ac.ir> و رایانامه به آدرس: atabatui@res.ui.ac.ir

دبیرخانه همایش: اصفهان، میدان آزادی، دانشگاه اصفهان، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، قطب علمی گروه تاریخ

تلفن تماس: +۹۸۹۱۳۷۹۶۶۱۸۸